

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
Кафедра наук про здоров'я**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету здоров'я
та фізичного виховання

 Едуард СИВОХОП

«30» червня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

Рівень вищої освіти	бакалавр
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Освітня програма	Клінічна психологія
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «**Основи наукових досліджень**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **05 Соціальні та поведінкові науки** спеціальності **053 Психологія** освітньої програми «**Клінічна психологія**».

Розробник: Аліна ШАШЕНКОВА, кандидат психол. наук, старший викладач кафедри наук про здоров'я

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри наук про здоров'я протокол № 12 від «30» грудня 2025 р.

В.о. завідувача кафедри Мар'яна ДУБ

Схвалено науково-методичною комісією факультету здоров'я та фізичного виховання протокол № 12 від «30» грудня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії Фелікс ФІЛАК

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	2-й	2-й
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2,6	3-й	3-й
	Лекції:	
	24 год.	8 год.
	Практичні (семінарські):	
	20 год.	4 год.
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: усно	Самостійна робота:	
	46 год.	78 год.

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Основи наукових досліджень**» є підготовка фахівців спеціальності 053 «Психологія» за освітнім ступенем бакалавра відповідно до державних стандартів, встановлених освітньо-кваліфікаційною характеристикою та освітньо-професійною програмою підготовки «Клінічна психологія»: засвоєння студентами основних положень та відомостей про роль і місце науки у розвитку суспільства, про закономірності розвитку науки, формування систематизованих знань про теоретико-методологічні засади психології, про організацію та шляхи забезпечення наукових досліджень в психології, а також практичне застосування різних методів дослідження в різних галузях психології.

Основними задачами дисципліни є: висвітлення теоретичних основ, питань методики, технології та організації науково-дослідної діяльності; формування теоретичного й практичного підґрунтя для ефективного, кваліфікованого проведення наукових досліджень : опрацювання джерел інформації, аналіз теоретико-експериментальних даних, формулювання висновків, оформляти результати наукових досліджень.

Відповідно до застосовування психологічних знань у практичних ситуаціях освітньо-професійної програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у таких компетентностей:

Загальні:

ЗК1 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК4 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6 Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК10 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК11 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК12 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Фахові:

СК1 Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК 2 Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК 4 Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК 6 Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.

СК 7 Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК11 Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Основи наукових досліджень**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП): ОК13 Загальна психологія, ОК 12 Вступ до спеціальності, ОК 15 Експериментальна психологія.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Клінічна психологія», вивчення навчальної дисципліни «**Основи наукових досліджень**» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.	ПР1
Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.	ПР3
Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.	ПР4
Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.	ПР6
Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.	ПР7
Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефхівців.	ПР8
Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.	ПР9
Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.	ПР10
Відповідально ставлення до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	ПР15
Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.	ПР16
Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.	ПР17
Володіти методами діагностики психічних процесів, станів, властивостей особистості та вміти інтерпретувати отримані дані.	ПР19
Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для демонстрації доброчесної поведінки та нульової толерантності у навчальній, науковій та професійній діяльності.	ПР21

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Основи наукових досліджень**»

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання, дотримуючись мети та завдань наукового дослідження.	ПР1
Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення теоретичних та методологічних завдань науково-прикладних досліджень. Вміти обґрунтовувати власну позицію, зробити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.	ПР3, ПР4
Здійснювати реферування наукових джерел, обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки. Розуміти необхідність постійного професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку задля професійної самореалізації, використовуючи знання з «Основ наукових досліджень».	

Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури наукового дослідження. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефаківців, дотримуючись логіки виконаного наукового дослідження.	ПР6, ПР7, ПР8
Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі виконання наукового дослідження, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання в межах професійної діяльності.	ПР9
Вміти висловлюватись логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.	ПР10
Демонструвати відповідальне ставлення до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку, виконуючи наукові дослідження з клінічної психології	ПР15
Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності, започатковувати, планувати, реалізувати та коригувати послідовний процес ґрунтового наукового дослідження з дотриманням академічної доброчесності.	ПР16, ПР17
Виходячи із розуміння предметної області роботи психолога/ клінічного психолога, володіти методами діагностики психічних процесів, станів, властивостей особистості та вміти інтерпретувати отримані дані в науковому дослідженні.	ПР19
Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для демонстрації доброчесної поведінки та нульової толерантності у навчальній, науковій та професійній діяльності.	ПР21

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- залік
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- самостійна робота студента
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: індивідуальне усне опитування, індивідуальне письмове опитування, тестовий контроль (I-II рівня) (письмовий та онлайн), вирішення типових практичних завдань.

Форма модульного контролю: письмова модульна контрольна робота (теоретичні питання, тестові та практичні завдання).

Форма підсумкового семестрового контролю: усний (стаціонарно чи онлайн) залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума
Змістовий модуль 1							50	
T3	T4	T5	T6	T7	T8	СР		100
4	8	8	3	3	4	20		

T1, T2 ... – теми, СРС – самостійна робота студента

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Презентація результатів дослідження	9	30
1.1. Виконання фрагментів наукової роботи (наукові, аналітичні, практичні, творчі завдання)	5	20
1.2. Підготовка доповідей та презентацій	3	9
1.3. Дискусивні питання	1	1
2. Самостійна робота (виконання завдань): презентація результатів виконаних завдань; укладання схем/порівняльних таблиць тощо.		20
3. Модульна контрольна робота	1	50
Разом		100

* розраховується як середній бал

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Упродовж семестру з дисципліни проводиться 1 модульна контрольна робота (МКР). Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок студентів у межах окремого змістового модулю здійснюються за 100-бальною шкалою. МКР складається з тестових завдань, термінологічного диктанту, теоретичних питань та ситуаційних задач. Розподіл балів та результат виконання МКР визначається таким чином: максимально 50 балів – МКР. До модульної контрольної роботи допускаються всі студенти. На виконання письмового компоненту МКР відводиться до двох академічних годин. В МКР є 20 тестових завдань, глосарій (5 термінів), 2 теоретичні питання, 2 проблемні питання практичного змісту. Правильна відповідь за кожний окремий тест оцінюється в 1 бал, за терміни – по 1 балу, 2 теоретичні питання – по 5 балів кожне, за 2 проблемні питання практичного змісту – 5 балів кожне.

Студент, який не з'явився на МКР з поважної причини, може пройти модульний контроль знань у визначений кафедрою термін.

Шкала контролю модульної контрольної роботи

Показники	Бали
Письмова модульна контрольна робота:	0 – 20
- тестові завдання (20 тестових питань, за кожну правильну відповідь нараховується 1 бал)	
- термінологічний диктант (10 термінів за кожну правильну відповідь нараховується 1 бал)	0 - 10
- 2 теоретичні питання (за кожну правильну відповідь нараховується 5 балів)	0 - 10
- 2 практичних завдання (за кожну правильну відповідь нараховується 5 балів)	0 - 10

Оцінювання самостійної роботи студентів:

Оцінювання самостійної роботи студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при змістовому модульному контролі. Кількість балів за різні види індивідуальної самостійної роботи студента залежить від її обсягу і значимості. Ці бали додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність. Самостійна робота передбачає виконання індивідуальних проєктів у **«Робочому зошиті для самостійних робіт»** з **«Основи наукових досліджень»** (в електронній формі чи письмово).

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни проводиться у вигляді іспиту в кінці семестру і дає можливість визначити прикінцевий рівень і якість засвоєння студентами теоретичних знань та практичних вмінь і навичок з даної дисципліни. Максимальна оцінка з підсумкового (семестрового) контролю становить 100 балів.

Переведення даних 100-бальної шкали у оцінки за національною шкалою та шкалою ЄКТС здійснюється в порядку, зазначеному в таблиці.

Студенти, підсумкова модульна оцінка яких становить 35-59 балів, зобов'язані пройти підсумковий (семестровий) контроль у формі екзамену, що передбачено робочим навчальним планом. Підсумковий семестровий контроль з дисципліни проводиться у вигляді екзамену в кінці семестру і дає можливість визначити кінцевий ступінь рівня і якості засвоєння студентами теоретичних знань та практичних вмінь і навичок з даної дисципліни. Максимальна оцінка з підсумкового (семестрового) контролю становить 100 балів.

До підсумкового (семестрового) контролю з навчальної дисципліни не допускаються студенти, які не виконали умови договору про навчання та усі види обов'язкових робіт (самостійних завдань, рефератів тощо), передбачених робочою програмою, а також підсумкова модульна оцінка яких становить менше 35 балів. Відповідальний працівник деканату у відомості проти прізвища такого студента робить позначку «недопущений». Якщо підсумкова модульна оцінка становить не менше 60 балів, то за згодою студента вона може бути зарахована як підсумкова (семестрова) оцінка з навчальної дисципліни. Вона може бути виставлена у відомість обліку успішності та залікову книжку (індивідуальний навчальний план) до початку екзаменаційної сесії, відразу після оголошення результатів останнього модульного контролю. При цьому присутність студента є обов'язковою. За наявності бажання підвищити рейтинг студент складає іспит. Для підвищення позитивної оцінки надається одна спроба. Незалежно від того, чи студент складає іспит у зв'язку з тим, що в нього підсумкова модульна оцінка незадовільна (35-59 балів), чи з метою підвищення позитивної оцінки, викладач виставляє студенту оцінку, керуючись виключно рівнем його знань, виявлених на залікові, тобто, виходячи із 100 балів, але при цьому виставлена підсумкова (семестрова) оцінка не може бути нижчою за підсумкову модульну оцінку.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання у оцінки за національною шкалою та шкалою ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Організація наукових досліджень у вищому навчальному закладі

Тема 1. Загальні визначення та поняття наукових досліджень.

Тема 2. Дослідницькі принципи науки. Методи наукового пізнання.

Тема 3. Категоріальний апарат наукового дослідження. Види та рівні наукових досліджень у психології.

Тема 4. Методика підготовки та виконання окремих дослідних завдань з проблеми дослідження. (6 годин).

Тема 5. Подання текстового матеріалу наукового дослідження. (6 годин).

Тема 6. Поняття академічної доброчесності.

Тема 7. Етика наукових досліджень. Особистість вченого. Правова сутність інтелектуальної власності.

Тема 8. Актуальні напрями наукових досліджень у психології.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин: 90						Кількість годин: 90					
	Форма навчання: денна						Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі					у тому числі					
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	Усього	лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
3-й семестр												
Модуль 1. Організація наукових досліджень у вищому навчальному закладі												
Тема 1. Загальні визначення та поняття наукових досліджень.	6	2				4	9	1				8
Тема 2. Дослідницькі принципи науки. Методи наукового пізнання.	6	2				4	9	1				8
Тема 3. Категоріальний апарат наукового дослідження. Види та рівні наукових досліджень у психології.	8	2	2			4	9	1				8
Тема 4. Методика підготовки та виконання окремих дослідних завдань з проблеми дослідження.	21	6	4			11	17	1	1			15
Тема 5. Подання текстового матеріалу наукового дослідження.	21	6	4			11	17	1	1			15
Тема 6. Поняття академічної доброчесності.	8	2	2			4	9	1				8
Тема 7. Етика наукових досліджень. Особистість вченого. Правова сутність інтелектуальної власності	8	2	2			4	9	1				8
Тема 8. Актуальні напрями наукових досліджень у психології.	8	2	2			4	9	1				8
Модульна контрольна робота	2		2									
Залік	2		2				2		2			
Разом за модуль	90	24	20			46	90	8	4			78
Разом за семестр	90	24	20			46	90	8	4			78

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Тема 3. Категоріальний апарат наукового дослідження. Види та рівні наукових досліджень у психології.	2	
2.	Тема 4. Методика підготовки та виконання окремих дослідних завдань з проблеми дослідження.	4	1
3.	Тема 5. Подання текстового матеріалу наукового дослідження.	4	1
4.	Тема 6. Поняття академічної доброчесності.	2	
5.	Тема 7. Етика наукових досліджень. Особистість вченого. Правова сутність інтелектуальної власності	2	
6.	Тема 8. Актуальні напрями наукових досліджень у психології.	2	
	МКР	2	
	Залік	2	2
	Разом	20	4

6.4. Самостійна робота

	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
Модуль 1. Організація наукових досліджень у вищому навчальному закладі			
Тема 1. Теоретичні основи наукових досліджень Завдання: 1. Дати письмові відповіді на запитання: Що таке наукове дослідження? Які його основні ознаки? Яка різниця між науковим і ненауковим пізнанням? Якими є основні функції наукового дослідження в клінічній психології? 2. Визначити 10 тем з психології, що складають ваш науковий інтерес.		4	8
Тема 2 Принципи і методи в наукових дослідженнях Завдання: 1. Створити класифікацію методів наукового дослідження. 2. Створити таблицю з основними методами наукового пізнання, що застосовуються в психології, зазначивши назву методу, приклад використання в психології, переваги, обмеження; 3. Чому психологічне дослідження не може базуватись лише на одному методі пізнання? Наведіть приклади ситуацій, коли поєднання кількох методів (наприклад, аналізу й моделювання, експерименту й спостереження тощо) забезпечує кращі результати.		4	8
Тема 3. Основні категорії наукових досліджень Завдання: До тем, підібраних у ході виконання самостійного завдання Темі 1 «Загальні визначення та поняття наукових досліджень» (Визначити 10 тем з клінічної психології, що складають ваш науковий інтерес) розпишіть ключові категорії дослідження: об'єкт, предмет, мета, завдання, гіпотеза. Практичне завдання: Підготувати доповідь й презентацію про одну з категорій наукового дослідження з прикладами. Підготувати 2 дискурсивних питання за темою для аудиторії.		4	8
Тема 4. Організація та реалізація окремих видів наукових досліджень. Завдання: 1. Напишіть реферат (10 сторінок) на одну з пропонованих тем: «Помилки початківця у науковому дослідженні: аналіз і рекомендації»,		11	15

«Основні функції наукової публікації в підготовці психолога», «Роль участі в студентських конференціях у професійному розвитку майбутнього психолога», «Використання електронних ресурсів у підготовці студентських наукових робіт», «Психологічний експеримент як форма наукового дослідження», «Взаємозв'язок теоретичної та емпіричної частини в курсовій роботі», «Тенденції розвитку наукових публікацій у психології в Україні та світі»; 2. Порівняти особливості написання тез і статей, курсової та дипломної роботи; 3. Оберіть тему з психології й обґрунтуйте її актуальність. 4. Створити перелік типових помилок при написанні наукових робіт і запропонуйте способи їх уникнення. 5. Обрати будь-які тези психологічної спрямованості, написати до них анотацію. 6. До обраної (будь-якої) теми з психології підберіть 5 літературних джерел (опублікованих за останні 5 років), стисло окресліть їх зміст. Практичне заняття: 1. Напишіть тези на одну з актуальних психологічних тем. 2. Напишіть рецензію на курсову або дипломну роботу з психології, висвітливши сильні та слабкі сторони роботи, запропонуйте конкретні рекомендації для покращення. Розробіть алгоритм написання курсової роботи.		
Тема 5. Правила оформлення наукових робіт <i>Завдання:</i> 1. Розробити пам'ятку про основні вимоги до оформлення наукових робіт. 2. Розробіть рекомендації для студентів з підготовки доповіді та презентації за результатами проведеного дослідження. 3. Оберіть тему дослідження, створіть зміст роботи за цією темою, оформіть зміст, відповідно до правил. 4. Проаналізуйте вплив кольорового оформлення та шрифтів на читабельність наукових робіт. 5. Створіть список типових помилок в оформленні наукової роботи. 6. Ознайомтесь з стандартами оформлення бібліографії ДСТУ 2015, APA, MLA, Chicago, Harvard, охарактеризуйте особливості цих стилів. Практичне заняття: 1. Оформіть список літератури на 10 джерел за ДСТУ 2015 й APA Style (7th ed.). Створіть 2 таблиці й 2 малюнки (графік, діаграма) наукового дослідження, оформіть їх, відповідно до правил. 2. Проведіть аналіз оформлення реальної курсової роботи: відзначте недоліки й запропонуйте виправлення. Знайдіть 3 статті українських науковців та 3 статті англomовних науковців, порівняйте, знайдіть відмінності в оформленні.	11	15
Тема 6. Академічна доброчесність: основні положення <i>Завдання:</i> 1. Утворити нормативно-правову базу академічної доброчесності в Україні. 2. Розробити інформаційний бюлетень на тему «Інтеграція ІІІ в закладах вищої освіти: етичні виклики». Практичне завдання: Підготуйте доповідь і презентацію на тему: «Порівняння українських та міжнародних підходів до регулювання академічної доброчесності (на прикладі зарубіжної країни)».	4	8
Тема 7. Образ вченого, етичний аспект наукових досліджень <i>Завдання:</i> 1. Утворити «хмару слів» зі словами, що асоціюються із образом вченого. 2. Навести 3 реальні приклади, коли авторське право науковця було порушено. 3. Скласти етичний кодекс молодого науковця. Практичне заняття: Підготувати доповідь й презентацію про визначного вченого (бажано психолога), схарактеризувати його як науковця.	4	8
Тема 8. Сучасні наукові дослідження в психології. <i>Завдання:</i> 1. Складіть карту сучасних напрямів психології з ключовими темами досліджень у кожному. 2. Складіть список відкритих освітніх ресурсів, де можна слідкувати за новинами в психології (журнали, онлайн-	4	8

курси, блоги дослідників). Практичне заняття: Спрогнозуйте, які напрями психології стануть пріоритетними через 10 років і чому, результати подайте у вигляді презентації. Напишіть есе «Яким буде психолог-науковець у 2040 році?»: які навички, знання, напрямки будуть важливими?		
Разом	46	78

*Примітка. Самостійна робота виконується студентом згідно визначених завдань у Робочому зошиті з навчальної дисципліни

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Обладнання: фліп-чарт, мультимедійний проектор (монітор), комп'ютер (стаціонарний чи ноутбук), сайт електронного навчання ДВНЗ «УжНУ» та інші.

Методи навчання

1. Основні форми навчального процесу при вивченні дисципліни «**Основи наукових досліджень**»:

- навчальні заняття
- самостійна робота студентів
- робота в наукових бібліотеках та мережі Інтернет.

2. Види навчальної роботи студентів:

- лекція
- практичне заняття
- залік.

З метою активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни «**Основи наукових досліджень**» використовуються різноманітні методи навчання, а саме: вербальні (словесні), наочні та практичні методи, які включають в себе як подання матеріалу викладачем (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), так і роботу студентів з книжкою (підручником, довідковою, науково-популярною і навчальною літературою) та глобальною мережею Інтернет, ін. Метод викладання навчального матеріалу визначаються викладачем в залежності від цілей і завдань, виду занять, змісту теми, можливостям (інтелектуальним, психологічним, морально-етичним тощо) студентів, наявним умовам і часу, відведеному для вивчення теми. В ході лекцій використовуються наступні методи:

- пояснювально-ілюстративний, або інформаційно-рецептивний метод (розповідь, лекція, пояснення, робота з роздатковим матеріалом, підручником, демонстрація та ін.)

- проблемний метод подачі навчального матеріалу, частково-пошуковий або евристичний методи - коли викладач розділяє проблему на частини, студенти здійснюють окремі кроки щодо розв'язування підпроблем.

Під час викладання навчального матеріалу лекції використовується мультимедійна презентація.

Перелік методів навчання, що використовуються у процесі вивчення дисципліни:

- 1) *за типом пізнавальної діяльності*: пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; проблемного викладу; дослідницький; аналітичний; індуктивний; дедуктивний
- 2) *за основними етапами процесу*: формування знань; формування умінь і навичок; застосування знань; узагальнення; закріплення; перевірка
- 3) *за системним підходом*: стимулювання та мотивація; контроль та самоконтроль
- 4) *за джерелами знань*: словесні – розповідь, пояснення, лекція; наочні – демонстрація, ілюстрація
- 5) *за рівнем самостійної розумової діяльності*: проблемний; частково-пошуковий; дослідницький; метод проблемного викладання.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Бочелюк В. Й. Методика та організація наукових досліджень із психології : Навчальний посібник [Електронний ресурс] / В. Й. Бочелюк, В. В. Бочелюк. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 360 с.
2. Бочелюк В.Й., Бочелюк В.В. Методика та організація наукових досліджень з психології: Навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 360 с.
3. Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. Основи наукових досліджень: Науковий посібник. 5е вид. Київ : Професіонал, 2008. 240 с.
4. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, ТІ. Щербак. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
5. Основи методології та організації наукових досліджень : Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 352 с.

Допоміжна література:

1. Дунець Л.М. Актуальні питання наукового стажування викладача вищої школи / Актуальні питання розвитку сучасної науки та освіти (частина II): матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції м. Львів, 16-17 січня 2021 року. Львів: Львівський науковий форум, 2021. С.54-55.
2. Дунець Л.М. Проблема розвитку та інвестування науки у вищих навчальних закладах України. Наука – 2012: стан і перспективи: збірник матеріалів науково-практичної конференції (04 квітня 2012 року). Кривий Ріг: КФ ДДУВС, 2012. С.3-11.
3. Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. Основи наукових досліджень: Навч. пос. 5е вид. Київ : Професіонал, 2008. 240 с.
4. Кушнарєнко Н.М. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності. Київ : Знання, 2006. 114 с.
5. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Підручник. 2-е вид. Київ : Каравела, 2008. 352 с.
6. Рудницька О.П., Болгарський А.Г., Свистельникова Т.Ю. Основи наукових досліджень: Навч. посібник. Київ : ІЗМН, 1997. 232 с.
7. Сергієнко Л.Н. Основи наукових досліджень у психології: кваліфікаційні та дипломні роботи. Навчальний посібник. Київ : Професіонал, 2009. 240 с.
8. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень. Київ : Академвидав, 2005. 208 с.
9. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навч. пос. Київ : Знання, 2006.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет:

1. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник [Електронний ресурс] / О. В. Крушельницька. Київ : Кондор, 2003. 192 с. – Режим доступу : <http://www.twirpx.com/file/121707/>
2. Наукова бібліотека (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-it/dspace>).
3. Основи наукових досліджень: науково-допоміжний бібліографічний покажчик [Електронний ресурс] / Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка, Наукова бібліотека; укладачі: І.О. Железняк, В.В. Косенко; ред. В.В. Косенко ; передмова В. В. Косенко. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2014. 284 с. – Режим доступу : http://library.sspu.sumy.ua/biblioteka/bibliografichni_pokazhchyky/2014/1_g.pdf
4. Сайт е-навчання (<https://moodle.uzhnu.edu.ua/login/index.php>).
5. Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень. Підручник [Електронний ресурс] / Д.М. Стеченко, О. С. Чмир. Київ : Знання, 2005. 309 с. – Режим доступу: <http://toloka.to/t39664>